

Transcripties werkboek 3

HOOFDSTUK 1

track 1

1. Ze heeft groot gelijk dat ze boos is op Daniël. Wat hij zei over haar was echt niet leuk. Ik denk dat hij jaloers op haar is.
2. Heb je een tien voor je examen gehaald? Dat is een mooi resultaat.
3. Alice en Hung hadden het altijd druk. Ze hadden niet meer genoeg aandacht voor elkaar. Nu gaan ze scheiden.
4. Olysha is heel erg mooi. Dat trekt altijd de aandacht van mannen.
5. Ik heb opgemerkt dat mijn zoon heel erg vaak op zijn mobieltje zit. Zijn cijfers op school worden steeds slechter. Ik denk dat ik zijn mobieltje moet afpakken.
6. De voetbalclub vindt die trainster erg goed. De clubleiding doet haar een aanbod om bij hun club te komen. Ze bieden veel geld dus ik denk dat de trainster wel geïnteresseerd is

track 2

1.
Spreker 1: Wist je dat Eva verliefd is op Martha?
Spreker 2: Echt waar?
2.
Spreker 1: Mijn oma is vorig jaar overleden.
Spreker 2: O, dat wist ik niet. Wat erg.
3.
Spreker 1: Jij was toch verliefd op de docent?
Spreker 2: Nee, joh!
4.
Spreker 1: Wat een schitterende film was dat!
Spreker 2: Ja, inderdaad.
5.
Spreker 1: Wat een lekker weertje vandaag!
Spreker 2: Dat is waar!
6.
Spreker 1: Ik ben gezakt voor mijn rijexamen.
Spreker 2: Balen!
7.
Spreker 1: Wat een saai feest.
Spreker 2: Inderdaad.
8.
Spreker 1: Ik heb de baan niet gekregen.
Spreker 2: Wat jammer.
9.
Spreker 1: Jij komt toch uit Syrië?
Spreker 2: Hoe wist je dat?
10.
Spreker 1: Klopt het dat jij journalist bent?
Spreker 2: Nee, dat klopt niet.

track 3

1.
Spreker 1: Jij had vroeger toch een bril?
Spreker 2: Nee, joh!
2.
Spreker 1: Ik kan vanavond helaas niet met jullie mee.
Spreker 2: Wat jammer.
3.
Spreker 1: Jij bent toch de vriendin van Sonia?
Spreker 2: Inderdaad.
4.
Spreker 1: Dus jij gaat morgen lekker op vakantie!
Spreker 2: Hoe wist je dat?
5.
Spreker 1: Ik heb het examen weer niet gehaald.
Spreker 2: Balen!

track 4

1. Ik heb mijn huiswerk voor vandaag niet gemaakt want ik had geen tijd.
2. Ik vind het leuk om met mijn burens te praten want ze helpen me met mijn Nederlands.
3. Gisteren heb ik kennisgemaakt met mijn nieuwe collega's.
4. Helaas heb ik je naam niet onthouden. Het spijt me.
5. Het klopt dat ik een beetje jaloers ben op mijn broer. Hij heeft altijd geluk.

track 5

1. Mag ik me even voorstellen?
2. Het valt me erg tegen.
3. Het spijt me ontzettend.
4. Dat wist ik niet.
5. Dat meen je niet.
6. Volgens mij klopt dat niet

HOOFDSTUK 2

track 6

1. vuur – vuur – vuur
2. wat – wat – wat
3. waar – waar – vaar
4. feest – feest - feest
5. went – vent - vent
6. vang – wang - wang
7. wel – wel – wel
8. vind – wind – wind
9. vond – vond – vond
10. vond – wond - wond

track 7

1. Frans
2. wij
3. veel
4. vel
5. fruit
6. beweeg
7. voetbal
8. gevallen
9. vieren
10. gaf

track 8

1. voornemen
2. vergens
3. waarom
4. woorden
5. uitvoeren
6. vriendin
7. antwoorden
8. faculteit
9. verwachten
10. vrienden
11. afscheid
12. geweten

track 9

1.	Hoe laat begint de vergadering?	Om een <u>uur</u> of negen.
2.	Wanneer doe je de eindtoetsen?	Over een <u>week</u> of zeven.
3.	Wanneer gaan jullie op vakantie?	Over een <u>dag</u> of acht.
4.	Hoe laat vertrekt de trein?	Over een <u>minuut</u> of tien.
5.	Wanneer komt de baby?	Over een <u>maand</u> of drie.
6.	Wanneer ga je met pensioen?	Over een <u>jaar</u> of vier.

HOOFDSTUK 3

track 10

Welkom bij deel 2 van het driedelige hoorcollege over de zintuigen. Vorige week hebben we een start gemaakt met dit onderwerp. Ik heb u toen verteld dat er vijf zintuigen zijn: de tast, de smaak, het gehoor, het zicht – of het zien, en de reuk.

Tijdens de les van afgelopen week heb ik u alles verteld over horen en zien. Vandaag staan de smaak en de reuk op het programma. En volgende week zullen we ten slotte spreken over de tast.

Goed, ik zal eerst nog even jullie geheugen opfrissen. Een korte samenvatting van de stof van vorige week dus, zodat iedereen weer weet waar we het ook alweer over hadden.

Om te kunnen horen, gebruiken we onze oren, en om te kunnen zien onze ogen. Ik heb u verteld hoe onze oren en ogen functioneren. U weet nu dus hoe we geluiden en beelden kunnen waarnemen.

Ik heb vorige week geen vragen gehoord. Ik raad u aan vooral ook nog paragraaf 3 van hoofdstuk 7 te bestuderen. Daarin kunt u alles nog eens nalezen.

Zoals gezegd, ga ik vandaag vertellen over de smaak en de geur. Hoe proef je je eten? Hoe ruik je of er een gaslucht hangt? En waarom proef je veel minder als je verkouden bent?

Het lichaamsdeel dat alles met proeven te maken heeft, is de tong. Kijk maar eens in de spiegel naar je tong. Er zitten allemaal kleine spikkeltjes op, die we de smaakpapillen noemen.

De smaakpapillen zien er allemaal hetzelfde uit, maar met elke smaakpapil kan je maar één van de vier verschillende basissmaken proeven. Met de smaakpapillen op het puntje van je tong kun je bijvoorbeeld alleen maar zoet proeven. Aan de zijkanten van je tong bevinden zich de smaakpapillen voor zout en zuur. De papillen om zout te kunnen proeven, zitten voor aan je tong, aan de linkerkant en aan de rechterkant. Zuur proef je met de papillen die links en rechts achterin zitten. En om iets bitter te proeven, gebruik je de papillen achter op je tong.

De papillen nemen de smaken waar, en geven die informatie door aan de hersenen. De hersenen zorgen ervoor dat we weten wat we proeven. Met je tong kun je alleen waarnemen of iets zoet, zout, zuur of bitter is. Andere smaken proef je alleen als je ze ruikt. Als je iets eet, terwijl je je neus dichtknijpt, proef je niets. Feitelijk proef je die smaak dus niet, maar je ruikt hem.

Ruiken doe je met je neus. Maar hoe gaat dat eigenlijk, dat ruiken?

In de lucht zweven een heleboel kleine deeltjes. Als je die kleine deeltjes inademt, komen ze in je neus.

In je neus zitten heel veel kleine haartjes. Die haartjes heten reukhaartjes. Als de deeltjes in je neus zijn, vangen cellen met reukhaartjes ze op. Die cellen geven dan weer signalen door aan je hersenen.

Je hersenen weten dan dat je een geurtje ruikt.

Je reukorgaan, je neus dus, is heel belangrijk. Geuren waarschuwen je bijvoorbeeld voor gevaarlijke stoffen of bedorven voedsel.

De smaak en de geur werken dus sterk samen. Dat is zelfs zo sterk, dat als je iets lekkers ruikt, je de smaak al bijna proeft in je mond. Als ik bijvoorbeeld de geur van verse koffie ruik, krijg ik al zin om een kop koffie te drinken. En als ik over koffie praat, krijg ik nog meer zin! Dus laten we even een kwartiertje koffiepauze houden.

HOOFDSTUK 4

track 11

Voorbeeld: Ik heb de afgelopen drie maanden niet gesport. afgelopen

1. Mijn zus drinkt gemiddeld 4 kopjes koffie per dag.	gemiddeld
2. Ik ga echt incidenteel met de auto naar mijn werk; meestal pak ik de fiets.	incidenteel
3. De kinderen zijn dagelijks aan het gamen, ik ben bang dat ze verslaafd zijn.	dagelijks
4. We doen wekelijks boodschappen, meestal op zaterdag.	wekelijks
5. In zijn vorige baan had hij heel andere taken dan in zijn huidige baan.	huidige
6. Vroeger woonde mijn hele familie in een klein dorp, maar nu woont bijna iedereen in de stad.	vroeger
7. Op bijna alle scholen hebben ze tegenwoordig computers; dat was in mijn tijd nog niet zo.	tegenwoordig
8. De burens gaan binnenkort verhuizen; de precieze datum weet ik nog niet.	binnenkort
9. Wanneer ben jij voor het laatst naar de film geweest?	wanneer
10. Mijn man zegt dat hij definitief is gestopt met roken.	definitief

track 12

1. zich <u>ha</u> sten	5. zich <u>vo</u> elen	9. zich <u>her</u> inneren
2. zich <u>sch</u> amen	6. zich <u>sch</u> eren	10. zich <u>verg</u> issen
3. zich <u>ged</u> ragen	7. zich <u>am</u> useren	
4. zich <u>versl</u> apen	8. zich <u>concentr</u> eren	

track 13

- weet
- dit
- veel
- reed
- min
- gil
- weeg
- lip
- heet
- keek

track 14

1. <u>mak</u> kelijk	3. <u>natuur</u> lijk	5. <u>dag</u> elijks	7. <u>maand</u> elijks
2. <u>moei</u> lijk	4. <u>nam</u> elijk	6. <u>wek</u> elijks	8. <u>jaar</u> lijks

HOOFDSTUK 5

track 15

1. Ik ben heel enthousiast over mijn stage. Ik leer ontzettend veel.
2. Tijdens het stagegesprek kon ik het bedrijf overtuigen om mij een stage plaats te geven.
3. Mijn stagebegeleider vond mijn gedrag heel professioneel.
4. Ik vind mijn stage zeer uitdagend en interessant.
5. Tijdens mijn sollicitatiegesprek heb ik een goede indruk gemaakt.
6. Ik ben verantwoordelijk voor het ontvangen van alle gasten op mijn stageplaats.
7. Ik voldeed helaas niet aan de functie-eisen en ik ben dus niet aangenomen.
8. Ik ben stagiair op de technische afdeling van dit bedrijf.
9. Ik loop hier stage tot het eind van deze maand.
10. Een van mijn positieve eigenschappen is dat ik veel doorzettingsvermogen heb.

track 16

1. enthousiast
2. overtuigen
3. professioneel
4. uitdagend
5. sollicitatiegesprek
6. verantwoordelijk
7. functie-eisen
8. stagiair
9. stage
10. doorzettingsvermogen

track 17

1. Ik wil graag solliciteren op de functie van animatiemedewerker.
2. Zullen we volgende week samen je stageverslag bespreken?
3. Je kunt in dit bedrijf alleen fulltime stage lopen. Het is niet mogelijk om parttime stage te lopen.
4. Wij moeten een half uur voor de opening van het vakantiepark aanwezig zijn. Dat is verplicht omdat we dan met het team de planning van de dag bespreken.
5. Mag ik u iets vragen? Weet u of dit bedrijf nog nieuwe medewerkers zoekt?

track 18

1. Kunt u me vertellen wanneer de vergadering begint?
2. Mag ik vragen of er een wc op deze verdieping is?
3. Weet u misschien op welke dagen mevrouw Klein aanwezig is?
4. Kunt u me vertellen hoeveel stagiairs er in dit bedrijf werken?
5. Mag ik vragen of het bedrijf tussen 25 december en 1 januari is gesloten?

track 19

Hoi, ik ben Rahmi. Ik kom oorspronkelijk uit Syrië. Ik woon al 6 jaar in Nederland. Ik ben 4 jaar geleden geslaagd voor Staatsexamen NT2 programma II. Toen ik goed Nederlands sprak, wilde ik gaan studeren. Ik heb gekozen voor de

mbo-opleiding Dienstverlening Helpende Zorg en Welzijn. Tijdens deze opleiding leer ik om anderen te helpen bij het huishouden of om hen te verzorgen. Verder leer ik sociale, creatieve en sportieve activiteiten te begeleiden.

Ik vind de opleiding heel leuk. Ik wil graag vrijwilligerswerk doen om meer werkervaring te krijgen en omdat ik andere mensen een plezier wil doen.

Mijn school is in Nijmegen dus ik vind het fijn als het vrijwilligerswerk ook in Nijmegen is. Dan kan ik na mijn lessen direct door naar het vrijwilligerswerk. Ik ben beschikbaar op maandag, woensdag en donderdag na 14.00 uur 's middags. Op dinsdag ga ik altijd sporten dus dan kan ik niet. Ik vind het geen probleem als ik geen reiskosten- of vrijwilligersvergoeding krijg omdat ik in het weekend al betaald werk bij een sportschool heb.

Ik ben een sociale jongen en ik help andere mensen graag. Ik werk graag met mijn handen. Ik ben creatief. Ik heb veel respect voor oudere mensen. Ik werk graag met hen maar ik kan ook goed met kinderen of volwassenen werken.

HOOFDSTUK 6

track 20

1. leg – lig	5. wit – wet
2. zit – zet	6. wen – win
3. heb – wil	7. til – tel
4. bed – bid	8. bil – bel

track 21

1.

Op de site carrièretijger.nl kun je veel tips krijgen over allerlei vormen van communicatie, zowel mondeling als schriftelijk. Deze tekst gaat over de kunst van het doorvragen. Stel, je wilt iemand interviewen, dan is het belangrijk dat je de ander goed begrijpt en samenvat. Doorvragen is nodig voor precieze informatie. Het doorvragen is de d in Isd. Deze afkorting staat niet voor de bekende drug, maar voor luisteren, samenvatten en doorvragen.

2.

Je hebt twee typen vragen: open vragen en gesloten vragen. Laten we met deze laatste beginnen: een gesloten vraag. Wat is dat precies? Nou, het is een vraag die je alleen met ja, nee of misschien kunt beantwoorden. Bijvoorbeeld: ga je vanmiddag winkelen? Het antwoord zal ongeveer als volgt zijn:

- Ja, dat is het plan.

- Nee, ik heb geen zin en geen tijd om te winkelen.

- Misschien, ik weet het nog niet.

Er zijn eigenlijk geen andere mogelijkheden dan deze drie. De conclusie is: een gesloten vraag leidt niet tot uitgebreide antwoorden en nodigt zeker niet uit tot meer informatie geven.

3.

Dus als je meer informatie nodig hebt en als je mensen aan het praten wilt krijgen, dan stel je open vragen. Wat is een open vraag? Dat is een vraag die met een vraagwoord begint: wie, wat, waar, wanneer, waarom, hoe? Dit soort vragen nodigt mensen uit tot het geven van meer informatie. Doorvragen is daarbij onmisbaar om duidelijkheid te krijgen over wat de ander precies bedoelt. Het is een speciale vorm van open vragen stellen. Je bereikt er veel mee in een gesprek. Je kunt bijvoorbeeld onduidelijkheden zichtbaar maken, je kunt hoofd- en bijzaken laten zien in het antwoord van je gesprekspartner en je kunt in de antwoorden van de ander dingen laten zien die niet met elkaar kloppen.

4.

Na een goede open vraag krijg je een uitgebreid antwoord. Je kunt bijvoorbeeld in een marktonderzoek vragen: wat eet u graag? In het antwoord zitten dan vaak meerdere onderdelen ("ik houd van kaas, van pasta, van groente en nog wel meer dingen..."). Dat laatste is wel wat onduidelijk. En dat is ook zo als de ander bijvoorbeeld antwoordt: ("nou, varkensvlees eet ik niet zo heel vaak"). Dan wordt het tijd om door te vragen.

5.

Soms weet de ander het antwoord op een vraag niet precies of heeft hij wat meer tijd nodig om na te denken. Hij gaat misschien zenuwachtig aan zijn ring draaien. Een goede vragensteller ziet dit en reageert op dit gedrag. Hij of zij vat samen wat de ander gezegd heeft en hij vraagt om het antwoord duidelijker te maken. Hij vraagt dan bijvoorbeeld:

"Wat bedoel je precies met: 'ik houd van nog wel meer dingen?'"

"Je zegt dat je varkensvlees niet zo heel vaak eet. Waarom is dat?"

"Je houdt veel van groente. Wat vind je daar zo lekker aan?" De gesprekspartner krijgt zo de tijd om na te denken en hij krijgt de mogelijkheid om zijn antwoord preciezer te maken.

6.

Stel, je wilt weten wat de ander het lekkerste eten vindt. De ander antwoordt dan soms met heel veel dingen tegelijk op je vraag. Dan is het nodig om de ander te laten kiezen, bijvoorbeeld zo: "Je noemt spaghetti met tomatensaus, kaasfondue, risotto en gebraden kip. Wat eet je nu het liefst?"

7.

Soms heb je een lang gesprek. De kans is dan groot dat de ander dingen zegt die niet met elkaar kloppen. Dat is ook een goed moment om door te vragen.

Je vat beide uitspraken samen en dan vraag je vervolgens naar de precieze mening van de ander. Bij een gesprek met een nieuwe medewerker kun je bijvoorbeeld zeggen: "Aan het begin van het gesprek zei je dat je collega je goed heeft ingewerkt. Nu zeg je dat zijn instructies niet duidelijk waren. Wat moet ik nu denken van de hulp die je van je collega hebt gehad?"

8.

Als je doorvraagt, mag je alleen doorvragen op wat de ander al gezegd heeft. Stel dat de ander heeft gezegd: "Volgens mij ging het al een tijdje niet zo goed met dit bedrijf." Zo'n antwoord mag je bijvoorbeeld niet samenvatten met: dus het bedrijf bestaat niet meer? Dan ga je voor je gesprekspartner denken. Dat moet je niet doen. Je kunt bijvoorbeeld wel vragen: wat is er met dat bedrijf gebeurd?

9.

Je moet de antwoorden ook neutraal samenvatten. Als je je leidinggevende hebt gevraagd naar je kansen op een goede carrière en hij antwoordt daar onduidelijk over, dan moet je zijn woorden niet samenvatten met: "Dus je denkt dat ik hier weinig mogelijkheden heb?" Vraag liever: "Wat kun je me aanraden als ik in dit bedrijf verder wil komen?" Dat is neutraler en vooral ook veel positiever.

10.

Wat komt er in een gesprek na doorvragen? Als je het idee hebt dat je genoeg informatie hebt, is het tijd om het hele gesprek samen te vatten. Je herhaalt nog eens de belangrijkste punten zodat je er een verslag van kunt maken.

Als je een goede interviewer bent, dan gebruik je Isd op een goede manier!

HOOFDSTUK 7

track 22

- Sophie: Ha, Hugo! Goed dat ik je zie. Zullen we zo even een planning maken voor de presentatie?
- Hugo: Hee Sophie! Ja, prima. Ik heb nu direct wel even tijd. Zijn Malek en Tania ook in de buurt?
- Sophie: Nee, ik hoorde dat ze al naar huis zijn gegaan, dus we moeten maar met z'n tweeën een begin maken.
- Hugo: O, oké, ja, dat kan natuurlijk ook. Goed, wat moet er allemaal gebeuren?
- Sophie: We moeten een schrijver kiezen, we moeten informatie over die schrijver zoeken, en dan moeten we een presentatie met al die informatie maken. In de presentatie moeten we in ieder geval een introductie hebben, en een stukje over het persoonlijke leven en het professionele leven van de schrijver.
- Hugo: Oké, zullen wij zo een paar schrijvers zoeken en die mailen naar Malek en Tania? Dan mogen zij de definitieve keuze maken.
- Sophie: Ja, goed plan. En hoe zullen we de taken verder verdelen? Misschien kan Tania de introductie schrijven?
- Hugo: Volgens mij is ze echt heel goed met computers, dus zij kan er wel een mooie powerpointpresentatie van maken. Dan doe ik de introductie wel.
- Sophie: O ja, dat is ook zo. Prima. En ik weet dat Malek echt veel weet over verschillende boeken, dus als hij het deel over het werk van de schrijver doet, dan doe ik het stuk over het privéleven.
- Hugo: En we zijn helaas alle vier verantwoordelijk voor het geven van de presentatie.
- Sophie: Ha ha, ja, maar dat komt ook wel goed!

track 23

1. Ik zal een kaartje sturen!
2. Ik beloof dat ik je eeuwig trouw zal blijven.
3. Ik beloof trouw aan de grondwet.
4. Ik zal voortaan mijn gordel om doen.

track 24

- Eefje: Hoi Jennifer, kom binnen.
Jennifer: Hoi, sorry dat ik wat laat ben, ik had een lekke band. Is de rest er al?
Eefje: Ja, iedereen is al binnen. We zitten in de keuken. Kom er snel bij zitten!
Willem: Hoi Jennifer, goed dat je er ook bent. We dachten dat je de afspraak vergeten was!
Jennifer: Ja, sorry. Ik had een lekke band. Ik beloof dat ik de volgende keer wel op tijd kom!
Willem: Geeft niks joh. We zijn net begonnen. Zal ik even samenvatten wat we al hebben besproken?
Jennifer: Ja, heel graag.
Willem: We hebben net even alle praktische gegevens op een rijtje gezet. Dus wanneer de sportdagen zijn, hoe laat ze beginnen, hoeveel deelnemers er komen, et cetera.
Jennifer: Hoeveel deelnemers komen er dan?
Willem: Dat weten we niet precies. We verwachten dat we dit jaar ongeveer 1300 deelnemers hebben.
Jennifer: Zoveel?
Eefje: Ja, veel hè?
Willem: En nu wilden we net beginnen om een plan de campagne te maken.
Jennifer: Oh ja.
Willem: Wie heeft er een idee?
Eefje: Ik stel voor dat we twee scenario's maken: één voor goed weer en één voor slecht weer. Want het blijft natuurlijk Nederland, je weet nooit wat voor weer het wordt.
Jennifer: Ja, het zal wel gaan regenen!
Marieke: Ja, inderdaad. Ik vind het een goed idee om twee scenario's te maken.
Willem: Laten we in ieder geval alles opschrijven wat we bedenken. Wie wil er notuleren?
Eefje: Ik wil wel notuleren.
Marieke: Is dat wel handig? Notulen maken kost veel tijd. Is het wel zinvol?
Willem: Het is wel handig als we alle afspraken die we maken, op papier zetten.
Eefje: Dat is waar. Ik kan wel een afsprakenlijst maken in plaats van notulen.
Marieke: Dat is fijn, ja. Zullen we gewoon om de beurt de afsprakenlijst maken? Eefje doet het dus deze keer. Ik zal het de volgende keer wel doen.
Willem: Goed.
Eefje: Zullen we eerst even een datum prikken voor de volgende bijeenkomst?
Marieke: Ja, wacht, dan pak ik mijn agenda even.
Eefje: Kunnen jullie allemaal altijd op vrijdagmiddag?
Jennifer: Ja, ik wel.
Willem: Ja, ik ook.
Marieke: Ja, ik ook.
Eefje: Zullen we de volgende bijeenkomst dan over twee weken op vrijdag plannen? Dus op 21 mei?
Willem: Goed, afgesproken!
Eefje: En zullen we nu dan eindelijk plannen gaan maken?
Jennifer: Laten we eerst gaan brainstormen. Als we nou eens al onze ideeën op losse briefjes schrijven. Dan kunnen we ze daarna ordenen en vervolgens een actieplan maken.
Groep: Ja, goed idee!

HOOFDSTUK 8

track 25

Dialoog 1

- Vriendin 1: Communicatie, het draait allemaal om communicatie! Als je niet met elkaar kunt praten, dan blijf je nooit lang samen.
- Vriendin 2: Maar ze zegt nooit wat! Hoe krijg ik haar ooit aan het praten?
- Vriendin 1: Ja, dat weet ik ook niet zo één, twee, drie. Geef haar eens wat meer ruimte om te praten! Ik bedoel, jij neemt zelf best veel ruimte in, want jij praat toch wel door!
- Vriendin 2: Bedoel je dat het aan mij ligt?
- Vriendin 1: Nee, dat bedoel ik niet, maar je bent wel dominant, vind ik. Je moet elkaar wel een beetje ruimte geven.
- Vriendin 2: Ja, maar als zij niks zegt, dan krijg ik zelf ook wel heel veel ruimte!
- Vriendin 1: Ja, daar heb je een punt. Misschien zouden jullie eens samen in therapie moeten gaan.
- Vriendin 2: Ik weet het niet, hoor...
- Vriendin 1: Ja, je moet het zelf weten, maar ik zou het gewoon proberen, als ik jou was. Ik bedoel, jullie houden nog van elkaar, toch?
- Vriendin 2: Ja, misschien heb je gelijk, we kunnen het altijd eens proberen.

Dialoog 2

- Man: Moet ik de brief mailen of opsturen per post?
- Vrouw: Als ik jou was, zou ik hem niet mailen, maar ook niet opsturen. Ik zou hem zelf brengen. Dan hebben ze je meteen gezien en dat maakt vast een goede indruk.
- Man: Ja, dat is een goed plan.
- Vrouw: Aan wie is de brief geadresseerd?
- Man: Aan ene mevrouw Houchati. [@studio: Uitspraak: Hoetsjatie]
- Vrouw: Zorg dan wel dat je de brief aan die mevrouw zelf geeft. Als je hem aan de portier geeft, heeft het nog geen zin.
- Man: Ja inderdaad, goeie tip. Bedankt!

Dialoog 3

- Docent: Waarom maak je niet eerst een uittreksel?
- Leerling: Hoe bedoelt u?
- Docent: Nou, waarom maak je geen samenvatting van het hoofdstuk?
- Leerling: Ik heb nog nooit een samenvatting gemaakt. Hoe doe je dat eigenlijk?
- Docent: Nou, je leest eerst het hoofdstuk goed door en schrijft vervolgens de hoofdpunten op. Dan lees je die nog een keer goed door en je bedenkt of je nog iets meer over het onderwerp kunt vertellen. Kun je dat, dan ken je de stof, kun je dat niet, dan moet je dat bepaalde stukje van het hoofdstuk nog eens goed doorlezen.
- Leerling: Dat ga ik doen! Goed idee, dank u wel!

track 26

1. Waarmee kan ik u helpen?
2. Wat is het probleem?
3. Hebt u al gecontroleerd of de stekker in het stopcontact zit?
4. Hoe ziet het toetsenbord er precies uit?
5. U kunt het beste de computer afsluiten en opnieuw opstarten. Doet 'ie 't nu?
6. Hebt u de muis weleens schoongemaakt? Misschien kunt u dat eens proberen.

HOOFDSTUK 9

track 27

1. Ik kan me heel goed voorstellen dat je niet goed weet wat je wilt kopen. Er zijn hier ook zoveel winkeltjes en boetiekjes!
2. Toen ik nog heel jong was, heb ik de musical The Sound of Music gezien. Ik heb meteen de plaat gekocht en ik kon na een paar dagen elk liedje woord voor woord meezingen. Later heb ik een paar acteurs uit de musical een keer live gezien. Dat was echt een unieke kans!
3. Als je in de binnenstad woont, echt in het hart van de stad, heb je veel meer risico dat iemand je fiets steelt, dan wanneer je in een buitenwijk of in een dorp woont.
4. Laten we morgen naar het museum voor moderne kunst gaan. Er is een mooie tentoonstelling.
5. De kathedralen in Noord-Frankrijk lijken veel op elkaar; ze hebben veel meer overeenkomsten dan verschillen.
6. Wist je dat Nijmegen een van de oudste steden van Nederland is? De stad is zo'n 2000 jaar geleden ontstaan en heette toen Noviomagus. Dat betekent nieuw veld.
7. Laten we een stadswandeling in Utrecht maken en als laatste alle trappen van de Domtoren beklimmen. Daarna gaan we uitrusten op een terrasje, met een lekker fris drankje. Dat is geen gek idee, hè?
8. Zullen we zaterdag naar het theater gaan? Daar speelt dit weekend De koopman van Venetië van Shakespeare.
9. Nederland verdient zijn geld niet alleen in het transport, maar ook in de handel.
10. Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog was er veel honger, vooral in het westen van Nederland. Daar, in het westen, had de bevolking nog minder te eten dan in andere delen van Nederland.

track 28

1. Is er een bioscoop in de buurt? Nee, maar wel een museum.
2. Is er een apotheek in de straat? Nee, maar wel bij de markt.
3. Is er een opticien in het centrum? Jazeker, er zijn wel drie brillenwinkels in het centrum.
4. Is er een winkelcentrum in deze wijk? Jazeker, er zit een winkelcentrum aan de andere kant van de wijk.
5. Is er een universiteit in de stad? Nee, maar wel een hogeschool.
6. Is er een kathedraal in de stad? Jazeker, in het centrum op het plein.

track 29

1. Is er een bioscoop in de buurt? Nee, maar wel een museum.
2. Is er een apotheek in de straat? Nee, maar wel bij de markt.
3. Is er een opticien in het centrum? Jazeker, er zijn wel drie brillenwinkels in het centrum.
4. Is er een winkelcentrum in deze wijk? Jazeker, er zit een winkelcentrum aan de andere kant van de wijk.
5. Is er een universiteit in de stad? Nee, maar wel een hogeschool.
6. Is er een kathedraal in de stad? Jazeker, in het centrum op het plein.

track 30

1. staat – stad	6. vaak – vak
2. rand – rand	7. dat – daad
3. maat – mat	8. gaan – gaan
4. was – waas	9. wat – wat
5. vaak – vaak	10. zag – zaag

track 31

1. dam	6. water	11. Maastricht
2. gracht	7. grachten	12. Amsterdam
3. daar	8. stadjes	13. Vlaardingen
4. stad	9. centra	14. Assen
5. baas	10. theater	15. Haarlem

track 32

1. <u>ontstaan</u>	6. <u>overeenkomst</u>	11. <u>terrasje</u>
2. <u>stadscentra</u>	7. <u>winkelketen</u>	12. <u>museum</u>
3. <u>centra</u>	8. <u>aansluiten</u>	13. <u>toerist</u>
4. <u>kathedraal</u>	9. <u>contactlens</u>	14. <u>transport</u>
5. <u>Amsterdam</u>	10. <u>rivier</u>	15. <u>symbool</u>

HOOFDSTUK 10

–

HOOFDSTUK 11

track 33

– Marcel

Welkom allemaal. Fijn dat jullie kunnen helpen bij de hardloopwedstrijd. Jullie zullen verantwoordelijk zijn voor het regelen van het verkeer, of om preciezer te zijn: jullie moeten zorgen dat het publiek en alle andere voetgangers de route van de hardlopers niet blokkeren. De verwachting is dat er ongeveer 3500 mensen langs de route zullen staan als supporters voor de hardlopers. We willen zo min mogelijk overlast voor de buurt, dus uit voorzorg zijn alle bewoners een maand geleden al geïnformeerd over dit evenement. De bewoners weten dus al dat het trottoir voor hun woningen tijdens de wedstrijd vol zal staan met publiek. Als er een probleem is, bijvoorbeeld als iemand een klacht heeft, dan kun je diegene verwijzen naar de centrale hulppost. Deze bevindt zich aan de noordzijde van het park, in de witte tent voor het pand van de Rabobank. Goed, dat was de informatie over de voorbereidingen. Dan zal ik nu vertellen over de uitvoering van jullie taken ...

track 34

1.

Dit is de ANWB-verkeersinformatie. Er is een ongeluk gebeurd op de A50 van Arnhem naar Oss. Er is op dit moment maar één rijstrook beschikbaar. Verkeer vanuit Arnhem in de richting van Eindhoven wordt geadviseerd een andere route te nemen. Er wordt een omleiding ingesteld.

2.

Dit is de ANWB-verkeersinformatie. Verkeer op de A2 – Den Bosch richting Eindhoven – moet rekening houden met een langere reistijd. Er wordt op verschillende plaatsen aan de weg gewerkt. De weg is wel open voor alle verkeer, maar er gelden snelheidsbeperkingen. Er zijn momenteel geen files op het traject.

3.

Ten slotte nog een bericht voor treinreizigers. Op het traject Venlo – Maastricht rijden geen treinen. Er staat een kapot treinstel op het spoor. Het treinstel wordt op dit moment gerepareerd. De NS verwacht dat het treinverkeer nog de hele middag en avond platligt. Er rijden bussen in plaats van treinen. De vertraging kan oplopen tot 45 minuten.

HOOFDSTUK 12

track 35

1. Een ogenblik geduld alstublieft.
2. Een momentje graag.
3. Bedankt voor het wachten.
4. Waarmee kan ik u van dienst zijn?
5. Waarmee kan ik u helpen?
6. Die is er vandaag niet.
7. Zij is morgen weer aanwezig.
8. Kan ik een boodschap doorgeven?
9. De verbinding wordt automatisch verbroken.
10. Kijk op onze website voor meer informatie.
11. Een prettige dag nog.
12. Dank u wel en tot ziens.

track 36

1. de verbinding
2. de centrale
3. de kabel
4. het netwerk
5. het abonnement
6. de datum
7. het bedrijf
8. de instelling
9. het probleem
10. de oplossing
11. de instantie
12. het programma
13. de telefonist
14. het keuzemenu
15. de keuze
16. het nummer

track 37

1. Ik zoek iemand die mij kan helpen bij mijn probleem.
2. Ik zoek iemand die bekend is met mijn situatie.
3. Ik heb u een paar weken geleden gemaïld, maar ik heb nog geen antwoord van u gekregen.
4. Ik heb mijn aanvraag twee maanden geleden gedaan, maar ik heb nog niets van u gehoord.
5. Ik ben benieuwd hoe het ermee staat.
6. Ik wil graag weten wat de planning is.
7. Ik wil u vragen welke actie u gaat ondernemen.
8. Ik wil graag weten of u mijn aanvraag in behandeling neemt.
9. Kunt u mij vertellen wanneer u actie onderneemt?

HOOFDSTUK 13

track 38

1. Als er verkiezingen zijn, mogen de inwoners van Nederland stemmen op de politieke partij die zij het beste vinden.
2. Een ander woord voor minister-president is premier.
3. De regering van Nederland zit in de stad Den Haag.
4. De premier is de leider van alle ministers.
5. Maxima is de naam van de Nederlandse koningin.
6. Veel Nederlanders sporten veel en graag. Sporten als hobby is erg populair.
7. Mijn collega komt oorspronkelijk uit Indonesië maar ze woont al sinds haar vierde in Nederland.
8. Steeds meer mensen vinden werk. De werkloosheid neemt gelukkig af.
9. De Noordzee is de natuurlijke grens van Nederland in het westen.
10. Sorry dat ik dit heb gezegd. Ik zie dat je boos bent. Ik wilde je niet beledigen.

track 39

– Hildegard en Charly, om en om

1. stemmen
2. premier
3. regering
4. ministers
5. koningin
6. populair
7. oorspronkelijk
8. werkloosheid
9. natuurlijke
10. beledigen

track 40

1. beledigen	ik beledig wij beledigen	ik beledigde wij beledigden	ik heb beledigd wij hebben beledigd
2. exporteren	ik exporteer wij exporteren	ik exporteerde wij exporteerden	ik heb geëxporteerd wij hebben geëxpor
3. grenzen aan	het grenst aan zij grenzen aan	het grensde aan zij grensden aan	het heeft gegrensd aan zij hebben gegrensd aan
4. horen bij	ik hoor bij wij horen bij	ik hoorde bij wij hoorden bij	ik heb gehoord bij wij hebben gehoord bij
5. importeren	ik importeer wij importeren	ik importeerde wij importeerden	ik heb geïmporteerd wij hebben geïmporteerd
6. liggen aan	het ligt aan zij liggen aan	het lag aan zij lagen aan	het heeft gelegen aan zij hebben gelegen aan
7. meemaken	ik maak mee wij maken mee	ik maakte mee wij maakten mee	ik heb meegemaakt wij hebben meegemaakt
8. overleven	ik overleef wij overleven	ik overleefde wij overleefden	ik heb overleefd wij hebben overleefd
9. stemmen	ik stem wij stemmen	ik stemde wij stemden	ik heb gestemd wij hebben gestemd
10. wennen aan	ik wen aan wij wennen aan	ik wende aan wij wonden aan	ik ben gewend aan wij zijn gewend aan

track 41

Teamleider:

Goedemiddag allemaal. Voordat we gaan beginnen, geef ik even het woord aan onze twee nieuwe collega's, Liam en Debora. Zouden jullie je willen voorstellen en misschien kort wat willen vertellen over waar jullie vandaan komen?

Liam:

Natuurlijk! Hoi, allemaal. Ik ben Liam. Ik kom uit Alaska. Ik heb tussen 2015 en 2018 in Nederland gestudeerd. In die tijd heb ik cursussen Nederlands gevolgd. Daarom spreek ik al Nederlands. Na mijn studie ben ik teruggegaan naar Alaska totdat ik de kans kreeg om voor dit bedrijf te werken. Ik zal kort wat vertellen over Alaska. Alaska is geen land zoals jullie misschien denken maar de meest noordelijke staat van de Verenigde Staten. Het is de grootste van alle vijftig staten, met een oppervlakte van ongeveer 1,7 miljoen km². Meer dan 200.000 km² is echter water. Hoewel Alaska heel groot is, wonen er helemaal niet zoveel mensen. Ongeveer 700.000. Dat is dus bijna net zoveel als hier in Rotterdam. Ik ben er trots op dat ik uit de dunbevolktste staat van Amerika kom. Hoe minder mensen, hoe meer ruimte voor de prachtige natuur. Natuur is belangrijk voor me. Er zijn bijvoorbeeld veel bergen in Alaska zoals Mount McKinley, de hoogste berg van Amerika. Bergbeklimmen is dan ook een hobby van mij. Eentje die ik voorlopig niet zal kunnen uitoefenen. Ik woonde trouwens in de hoofdstad, Juneau, maar daar wonen maar 30.000 inwoners. Dat is niks vergeleken met Rotterdam. Jullie begrijpen dat ik heel erg moet wennen aan de drukte in Nederland. Ik mis de bergen en mooie natuur ook, maar dit bedrijf geeft mij de kans om te werken aan nieuwe technologieën die meehelpen het milieu te beschermen. Daar wil ik graag aan meewerken en dus ben ik toch naar Nederland verhuisd. Uit mijn studententijd weet ik dat de mensen in Nederland heel vriendelijk zijn. Dat ervaar ik ook in dit bedrijf. Bedankt daarvoor.

Teamleider:

Dank je, Liam. Debora, nu is het jouw beurt.

Debora:

Dank je. Ik ben dus Debora. Ik kom uit Albanië. Het ligt in Zuidoost-Europa. Het hoort bij het gebied dat de Balkan heet. Buurlanden zijn onder andere Griekenland en Servië. Albanië is geen groot land. Het is een stuk kleiner dan Nederland. De totale oppervlakte is iets minder dan 30.000 km². Er wonen ook minder mensen dan in Nederland, ruim 3 miljoen. Maar dat is nog altijd veel meer dan in Alaska begrijp ik.

Net als in Alaska zijn er veel bergen te vinden in het landschap van Albanië. Net als Liam houd ik van bergbeklimmen. Wat jullie niet weten is dat Liam en ik elkaar uit onze studietijd in Nederland kennen. We hebben allebei in Wageningen gestudeerd.

Voor mij is de natuur ook belangrijk, ook al woon ik al mijn hele leven in een stad. In Albanië woonde ik in Tirana, de hoofdstad. In Nederland woonde ik eerst in Wageningen en nu dus in Rotterdam. Als je meer wilt weten over

Albanië, wil ik er graag over vertellen maar voor nu heb ik wel genoeg verteld.

track 42

Natuurlijk! Hoi, allemaal. Ik ben Liam. Ik kom uit Alaska. Ik heb tussen 2015 en 2018 in Nederland gestudeerd.

In die tijd heb ik cursussen Nederlands gevolgd. Daarom spreek ik al Nederlands. Na mijn studie ben ik teruggegaan naar Alaska totdat ik de kans kreeg om voor dit bedrijf te werken.

Ik zal kort wat vertellen over Alaska. Alaska is geen land zoals jullie misschien denken maar de meest noordelijke staat van de Verenigde Staten. Het is de grootste van alle vijftig staten, met een oppervlakte van ongeveer 1,7 miljoen km². Meer dan 200.000 km² is echter water. Hoewel Alaska heel groot is, wonen er helemaal niet zoveel mensen. Ongeveer 700.000. Dat is dus bijna net zoveel als hier in Rotterdam. Ik ben er trots op dat ik uit de dunbevolktste staat van Amerika kom. Hoe minder mensen, hoe meer ruimte voor de prachtige natuur. Natuur is belangrijk voor me. Er zijn bijvoorbeeld veel bergen in Alaska zoals Mount McKinley, de hoogste berg van Amerika. Bergbeklimmen is dan ook een hobby van mij. Eentje die ik voorlopig niet zal kunnen uitoefenen. Ik woonde trouwens in de hoofdstad, Juneau, maar daar wonen maar 30.000 inwoners. Dat is niks vergeleken met Rotterdam. Jullie begrijpen dat ik heel erg moet wennen aan de drukte in Nederland. Ik mis de bergen en mooie natuur ook, maar dit bedrijf geeft mij de kans om te werken aan nieuwe technologieën die meehelpen het milieu te beschermen. Daar wil ik graag aan meewerken en dus ben ik toch naar Nederland verhuisd. Uit mijn studententijd weet ik dat de mensen in Nederland heel vriendelijk zijn. Dat ervaar ik ook in dit bedrijf.

Bedankt daarvoor.

track 43

Fragment 1. Vraag 1.

Dank je. Ik ben dus Debora. Ik kom uit Albanië. Het ligt in Zuidoost-Europa. Het hoort bij het gebied dat de Balkan heet. Buurlanden zijn onder andere Griekenland en Servië.

track 44

Fragment 2. Vraag 2.

Albanië is geen groot land. Het is een stuk kleiner dan Nederland. De totale oppervlakte is iets minder dan 30.000 km². Er wonen ook minder mensen dan in Nederland, ruim 3 miljoen. Maar dat is nog altijd veel meer dan in Alaska begrijp ik.

track 45

Fragment 3. Vraag 3.

Net als Alaska zijn er veel bergen te vinden in het landschap van Albanië. Net als Liam houd ik van bergbeklimmen. Wat jullie niet weten is dat Liam en ik elkaar uit onze studietijd in Nederland kennen. We hebben allebei in Wageningen gestudeerd.

Voor mij is de natuur ook belangrijk, ook al woon ik al mijn hele leven in een stad. In Albanië woonde ik in Tirana, de hoofdstad. In Nederland woonde ik eerst in Wageningen en nu dus in Rotterdam. Als je meer wilt weten over

Albanië, wil ik er graag over vertellen maar voor nu heb ik wel genoeg verteld.

HOOFDSTUK 14

track 46

Bericht 1

Orkaan Madeleine is over het land getrokken. In het zuiden van het land is de elektriciteit uitgevallen. Er zijn geen doden of gewonden gevallen. De schade loopt in de miljoenen.

track 47

Bericht 2

De beroemde Nederlandse zanger Willie W. zou vannacht door de politie zijn gearresteerd. Het management van de bekende zanger wil niet ingaan op de zaak maar bronnen in de mediawereld zeggen dat hij in het bezit van harddrugs zou zijn geweest.

track 48

Bericht 3

De Nederlandse kunstenaar en milieuactivist Ruud Griep zou zijn vermist volgens zijn familie. Griep was op reis in Midden-Amerika om aandacht te vragen voor het milieu maar keerde zaterdag niet in zijn hotel terug. Griep verdwijnt wel eens vaker maar blijft normaalgesproken actief op sociale media. Dat is nu niet het geval. Het ministerie van Buitenlandse zaken zou de zaak gaan onderzoeken.

track 49

Bericht 4

Het Openbaar Ministerie zou een onderzoek zijn gestart naar het declaratiegedrag van burgemeester Willemsen van de gemeente Lingewaard. In het verleden werd Willemsen al eens eerder beschuldigd van fraude en gerommel met declaraties maar deze beschuldigingen werden nooit bewezen. Nu zou hij opnieuw verdacht zijn van fraude.

track 50

Bericht 1

Koning Willem-Alexander en koningin Máxima hebben hun staatsbezoek aan Duitsland vandaag in Berlijn afgesloten met een diner met Angela Merkel.

Voordat het diner plaatsvond, hebben de staatshoofden genoten van een optreden van het Berliner Philharmoniker, het wereldberoemde Duitse orkest dat maar liefst 128 leden telt.

Eerder op de dag bezocht het koningspaar ook het Holocaust Gedenkteken waar zij een krans hebben gelegd.

Gisteren al hebben de koning en koningin gesproken met enkele Holocaustoverlevenden.

track 51

Bericht 2

Zaterdagavond is in Harderwijk een autodief opgepakt. Voordat hij 's avonds werd gearresteerd had hij eerder op de dag al een auto gestolen. De man is een bekende van de politie. Vijf jaar geleden heeft de politie hem voor het eerst opgepakt. Hij is toen veroordeeld tot 2 jaar celstraf. Nadat hij uit de gevangenis kwam, is hij naar Portugal verhuisd. Vorige maand keerde hij in Nederland terug en begon hij opnieuw met stelen.

HOOFDSTUK 15

track 52

1.	<u>v</u> ijfenzestigplusser	13.	<u>x</u> -as
2.	<u>j</u> ongere	14.	<u>y</u> -as
3.	<u>o</u> udere	15.	percent <u>a</u> ge
4.	vol <u>w</u> assene	16.	<u>f</u> estivalganger
5.	<u>N</u> ederlander	17.	<u>w</u> erkende
6.	ge <u>v</u> angene	18.	<u>n</u> iet-werkende
7.	vakant <u>i</u> eganger	19.	<u>b</u> edrijf
8.	econom <u>i</u> e	20.	detail <u>h</u> andel
9.	stud <u>e</u> nt	21.	consument
10.	<u>r</u> eiziger	22.	producent
11.	bioscoopbezoeker	23.	winkel <u>i</u> er
12.	achttien <u>j</u> arige	24.	detail <u>l</u> ist

track 53

De grafiek gaat over jongeren in Nederland die in de jeugdzorg terecht komen.

We zien op de y-as de aantallen jongeren die in de jeugdzorg zitten. Op de x-as zien we de verschillende perioden van meting. De metingen gaan over het eerste halfjaar van 2015 tot en met het eerste halfjaar van 2019.

Het valt me op dat de aantallen steeds stijgen.

In het eerste halfjaar van 2015 waren er bijna 300.000 jongeren in de jeugdzorg. In het eerste halfjaar van 2019 waren dat er bijna 350.000.

Het valt me ook op dat er een piek was in het tweede halfjaar van 2018: toen zaten ruim 350.000 jongeren in de jeugdzorg.

Conclusie: er komen steeds meer Nederlandse jongeren die in de jeugdzorg zitten. Ondanks een lichte daling in het eerste halfjaar van 2019 blijft hun aantal hoog.

track 54

Nederlanders gaan steeds vaker per vliegtuig naar hun vakantiebestemming, terwijl dit een van de milieuvriendelijkste vervoermiddelen is. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) maakte bekend dat in 2009 bij 37 procent van de lange vakanties per vliegtuig werd gereisd. In 2006 was dat 30 procent. Het aantal vakantiegangers dat op een korte reis voor het vliegtuig koos, steeg in diezelfde periode van 19 naar 25 procent. Het lijkt alsof Nederlanders zich weinig aantrekken van schadelijke gevolgen van hun reisgedrag.

“Vliegen is relatief het meest vervuilende vervoer”, zegt Paul Peeters, docent Duurzaam Vervoer en Toerisme. “Een vakantie naar Thailand van twee weken staat gelijk aan de uitstoot van 5 ton CO₂”, stelt hij. Ter vergelijking: het directe energiegebruik van een gemiddeld huishouden – aardgas, elektra en vervoer – is 9 ton CO₂ per jaar.

Volgens Peeters groeit het aantal vliegvakanties wereldwijd met gemiddeld 10 procent per jaar. Vooral verre reizen zijn steeds meer in trek. Peeters voorspelt dat het aantal reizen van Europeanen de komende tijd met 60 procent toeneemt, en het aantal afgelegde kilometers meer dan verdubbelt. “Mensen maken meer kilometers om ergens in de zon te gaan liggen.”

Zijn er milieuvriendelijkere alternatieven voor het reislustige volk? Er is de mogelijkheid voor het beperken van CO₂-uitstoot door ‘klimaatcompensatie’. Reizigers kunnen bij organisaties als Trees for Travel en GreenSeat een bedrag inleggen voor het planten van bomen. Het idee is dat de bomen evenveel CO₂ opnemen als de reis aan CO₂-uitstoot veroorzaakt. Peeters ziet er echter weinig heil in. “We hebben laten berekenen dat als al het luchtverkeer wordt gecompenseerd met bomen, de ruimte hiervoor in 2050 op is.” Volgens hem is de enige oplossing het indammen van het vliegtoerisme. “Het beste is om minder te vliegen. Voor het bekijken van walvissen hoef je niet per se naar Nieuw-Zeeland, dat kan ook in Schotland.”

track 55

Vierduizend gezinnen met jonge kinderen hebben thuis geen internet

In ongeveer vierduizend huishoudens met jonge kinderen is thuis geen internet, meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op basis van cijfers over 2019. Het gaat om gezinnen met kinderen in de leeftijd van vijf tot dertien jaar. Dat komt neer op 17.000 Nederlanders, inclusief jonge kinderen.

track 56

In totaal hebben ongeveer 453.000 mensen van twaalf jaar of ouder in Nederland thuis geen internet.

track 57

Het gaat met name om ouderen. Bijna een kwart (23 procent) van de 75-plussers heeft thuis geen internet. Die groep is in vijf jaar tijd wel meer dan gehalveerd. In 2014 had 51 procent van de 75-plussers thuis geen internettoegang.

track 58

In de groep 65- tot 75-jarigen heeft 6 procent geen internet. Ook dat is een halvering ten opzichte van vijf jaar geleden, want in 2014 ging het nog om 12 procent.

track 59

Mensen die thuis geen internet hebben, geven daar verschillende redenen voor. Het vaakst hebben zij geen interesse (66 procent), gevolgd door gebrek aan kennis of vaardigheden (39 procent). Voor 14 procent is de benodigde apparatuur te duur. Een op de negen personen (11 procent) kiest er vanwege zorgen over privacy of veiligheid voor om thuis geen internet te hebben.

HOOFDSTUK 16

track 60

1. deed
2. leeft
3. mist
4. streek
5. tik
6. gif
7. wig
8. beet
9. kweek
10. lik

track 61

1. leg
2. nep
3. mis
4. pel
5. zit
6. dip
7. lek
8. wet
9. til
10. strik

track 62

1. periode
2. gewoonte
3. koppelen
4. voorstellen
5. totdat
6. zodat
7. mooi
8. achtergrond
9. portie
10. voornemen

track 63

1. Mijn voornemen is om te stoppen met roken.
2. Ik heb gehoord dat Jos werkloos is geworden.
3. Ze krijgt haar reiskosten vergoed, totdat het niet meer nodig is.
4. Mooi zo!

track 64

1. bevallen
2. smaken
3. haasten
4. gedrag
5. centrale
6. kans
7. afvallen
8. resultaat
9. tast
10. verslapen

track 65

1. Ik moet me haasten, want ik heb me verslapen.
2. Zijn gedrag verandert nooit.
3. Heb jij al belastingaangifte gedaan?
4. Ze heeft veel ervaring met samenwerken.

track 66

1. kennelijk
2. hartelijk
3. vrolijk
4. onmogelijk
5. menselijk
6. duidelijk
7. verantwoordelijk
8. nauwelijks

track 67

		<i>je leest:</i>	<i>je hoort:</i>
1.	Snap je het?	het	't
2.	Ik snap het.	ik + het	'k + 't
3.	Ik snap het niet.	ik + het	'k + 't
4.	Doet hij het?	hij + het	'ie + 't
5.	Hij doet het.	het	't
6.	Hij doet het niet.	het	't
7.	Ik zoek mijn tas.	Zie je hem? ik + mijn + hem	'k + m'n + 'em
8.	Ik zie hem niet.	ik + hem	'k + 'em
9.	Was dat het?	het	't
10.	Ja, dat was het.	het	't

track 68

1. Is er een supermarkt in de straat? Nee, maar wel een café.
2. Is er een zwembad in de buurt? Nee, maar wel aan de andere kant van de stad.
3. Is er een middelbare school in het centrum? Jazeker, er zijn wel drie middelbare scholen in het centrum.
4. Is er een gezondheidscentrum in deze wijk? Jazeker, er zit een gezondheidscentrum aan deze kant van de wijk.
5. Is er een tuincentrum in de stad? Nee, maar wel net buiten de stad.
6. Is er een moskee in de stad? Jazeker, in het centrum naast het station.